

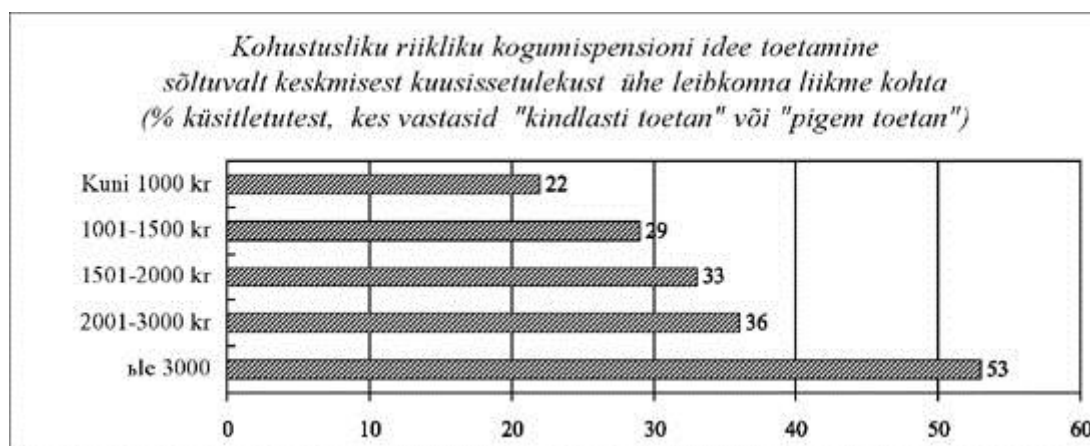
Pensionireformist läbi avaliku arvamuse prisma: valikuid piirab nii info kui raha puudus

Marika Kirch (RiTo 1), Riigikogu Kantselei

Avaliku arvamuse küsitlus pensionireformi kohta (küsitlus puudutas kohustusliku riikliku kogumispensioni sisseviimist) ¹ näitab, et tegemist on probleemiga, mille teravust avalikkus ei ole veel tunnetanud. Selleks, et elanikkond saaks pensionireformi läbiviimise valikutes oma sõna sekka öelda, on aga vaja, et inimesed omaksid head ülevaadet olukorrast ja saaksid teadlikult kaaluda oma valikuid. Uuringu tulemused aga näitavad, et valdav osa inimesi, eriti noored, ei ole kursis kavandatava pensionireformi põhiolemusega.

On tekkinud paradoksaalne olukord – noored, kes on kavandatava pensionireformi peamine sihtgrupp, on küll suurema sissetulekuga elanikkonna grupp, kuid nad ei ole kursis pensionireformiga sedavõrd, et olla valmis oma sissetulekust osa tuleviku jaoks säästma. Teisest küljest, vanemad inimesed on küll rohkem informeeritud, kuid neil jälle ei ole raha, mida pensioniajaks säästa. Vanema inimese jaoks oleks säästmise koormus pealegi oluliselt suurem kui noore inimese jaoks. Tekibki olukord, kus ühed tahaksid, aga ei saa, teised saaksid, aga ei ole valmis kohustusliku kogumispensioni ideed toetama.

Edukaid reforme läbi viia aga ei ole võimalik, kui elanikkond ei ole olukorraga ja sellest tuleneva tulevikuprognosisega piisavalt kursis. Sotsiaalsete reformide läbiviimiseks on vaja rahva enamuse toetust. Kogu elanikkonna informeerimine käimasolevast pensionireformist,

selle põhimõtete ja võimalike alternatiivide üksikasjalikum tutvustamine oleks väga tähtis. Eelkõige tuleks noori "potentsiaalseid pensionäre" paremini teavitada. Kuna vanemate inimeste elatustaset kiiresti paremaks muuta ei ole võimalik, siis jääb üle kaaluda alternatiive, mis võimaldaks noorematele inimestele jõukohase (kohustusliku) kindlustuse, kuid ei paneks ka vanemaealisi väljapääsmatusse olukorda. See, kas kohustusliku kindlustuse vastutus langeb tööandjale, töövõtjale või mõlemale, ning kuivõrd peaks seda toetama riik omaltpoolt, on juba järgmine probleem ja rahva suhtumist sellesse kavatakse uurida järgmiste arvamusuuringutega. Eriti oluline oleks prognoosida inimeste suhtumist vabatahtlikku kindlustamisse. Kui näiteks enamik inimesi end vabatahtlikult ei kavatse kindlustada, siis ollakse mõnekümne aasta järel uute ja veelgi keerulisemate probleemide ees.²

Märkused

1. Sotsiaal- ja turu-uuringute firma Saar Poll on Riigikogu Kantselei tellimusel viinud läbi avaliku arvamuse uuringu "RIIK JA RAHVAS2" (2. mai – 1. juuni 2000. a), mille üks osa käsitleb pensionireformiga seotud probleematikat. "RIIK JA RAHVAS KEVAD 2000" uuringust vaata lähemalt: http://www.riigikogu.ee/osakonnad/msi/tellitud_uuringud.
2. Hansson, H. (2000) Pensioni vabatahtliku samba võimalikud ohud. Äripäev, 25. sept